

**MUZEUL, CARTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
STUDIU DE CAZ: MUZEUL NAȚIONAL DE GEOLOGIE
DIN BUCUREȘTI**

**THE MUSEUM, A LEARNING BOOK / CASE STUDY: THE
NATIONAL MUSEUM OF GEOLOGY FROM BUCHAREST**

Marcian Bleahu*

Abstract

The message of this article is that people who lead the Romanian culture, in this particular case, those in charge of museums, must be carefully chosen. Those who do not appreciate the beauty of museums, do not understand the role of cultural information, who have no museum experience, skills, vocation or passion and who do not possess the culture needed to cover the whole domain which constitutes the institution's object should not be appointed to lead museums and decide their destinies.

Keywords: minerals, rock material, fossils, stratigraphy, Romania's geology.

Muzeul de Geologie din București este prezentarea vizuală a unui manual de geologie. Are secțiunile de: Mineralogie, Petrologie, Dinamica externă a Pământului, Dinamica internă (pentru moment în refacere), Paleontologie, Geologie istorică, Geologie economică (în refacere), Metodele de investigare, Geologia României, Minerale fluorescente, Tezaurul mineralogic. Exponatele sunt însoțite de ample explicații, hărți, fotografii.

Științele naturii se ocupă cu entități concrete, fie ele roci, plante sau animale. Ele se bazează pe cunoașterea lor aprofundată, pe stabilirea structurii, a genezei lor, temporală și spațială. Progresul în domeniile lor (geologie, botanică, zoologie, pedologie) se face prin aducerea de noutăți, ceea ce nu se poate face decât prin comparații cu cele deja știute, de unde necesitatea de a avea la îndemână toate aceste „deja știute”. Ele pot fi cunoscute din descrieri, figurări grafice și fotografice sau din examinarea lor directă ca obiecte reale. De aici s-a născut necesitatea de a le acumula și conserva în ierbare, insectare sau lapidarii, din care

---

* Academician.

s-a născut ideea de colecții. Încă din secolul al XVI-lea era la modă la curțile nobiliare a avea „cabinete de curiozități” ce cuprindeau, de-a valma, minerale, pietre, animale împăiate, chiar monștri conservați în borcane cu spirt (animale născute cu două capete sau cu șase labe etc.). Începând cu perioada descoperirilor geografice, s-a deschis un orizont imens și era de bon ton să ai în colecții animale sau plante exotice care, spre fala proprietarului, erau expuse „*pour épater le bourgeois*”. Din astfel de colecții private s-au născut, în sec. al XVII-lea, pe de o parte, muzeele, ce au devenit în secolul următor instituții publice și, de pe altă parte, grădinile botanice și cele zoologice.

Pentru geologi colectarea de obiecte culese în studiile lor de teren a devenit esențială, căci acestea necesitau examinări de laborator și birou, devenind *eșantioane mineralogice, petrografice sau paleontologice*. Mai cu seamă cele din urmă, colecțiile de fosile, sunt esențiale, căci numai examinarea comparativă a celor găsite cu cele deja cunoscute permite o determinare exactă a genului și speciei, eventual descoperirea de noi taxoni. Așa se face că toți cercetătorii geologi au lăsat în urmă colecții importante de minerale, roci și fosile. Aceasta s-a întâmplat în țara noastră încă în secolul al XIX-lea, colecțiile fiind adăpostite în muzee sau universități (București, Iași și Cluj) și apoi organizate sistematic, începând din primul deceniu al secolului trecut.

Cum a luat naștere Muzeul Național de Geologie

Anul 1906 a fost hotărâtor pentru geologia românească deoarece atunci a fost înființat, prin Decret Regal, Institutul Geologic, la diligențele savantului Ludovic Mrazec, primul său director. Cu această ocazie a fost ridicată și clădirea din Șos. Kiseleff nr. 2, pe frontispiciul căreia scrie „Institutul Geologic”. Ea a fost proiectată de arh. Victor Gh. Stephănescu, fiul compozitorului George Stephănescu, fondatorul și autorul primei opere românești, proiectant și al Gării de Nord, al catedralei de la Alba Iulia, al primăriei din Constanța (actualul muzeu) etc. Clădirea, în stil brâncovenesc, era menită să cuprindă activitatea geologilor, laboratoarele, biblioteca, precum și colecțiile de minerale, roci, fosile și minereuri, colecțiilor fiindu-le destinată o somptuoasă sală centrală. Activitatea geologică a fost dusă aici până în 1959, când s-a mutat în alt loc, apoi a fost ridicată pentru Institut o clădire de 11 etaje la Piața Caransebeș. Imobilul din Kiseleff a suferit grave deteriorări în urma cutremurului din noiembrie 1940, apoi în 4 ianuarie 1944, când, în timpul unui bombardament german, o bombă a căzut pe el, trecând prin bibliotecă, hol și până în subsol dar, din fericire, fără să explodeze. Dar cel mai grav a avut de suferit în urma cutremurului din 4 martie 1977, când clădirea a fost complet evacuată și a intrat în consolidări și reparații mari, până la cămășuiala pereților de la subsol. Când s-a aflat că imobilul este liber, s-au găsit mulți amatori să-l ocupe, cea mai reductabilă fiind Elena Ceaușescu, care vroia să aranjeze aici pentru soțul ei un muzeu al vânătorii, unde să-i expună trofeele. Colecțiile urmau să fie evacuate în câteva zile, de-a valma. Doi inimoși geologi, Constantin Benone

și Gelu Voican Voiculescu, au făcut documentate memorii către înalte foruri ale statului, ce au avut ca rezultat lăsarea clădirii geologiei, pentru care fusese concepută. Prin actul din 1981 de înființare a Ministerului Geologiei și a subunității în subordine, printre care și Institutul de Geologie și Geofizică, s-a trasat sarcină acestuia realizarea în întreaga clădire din Kiseleff 2 a unei secții muzeale. Atunci s-au putut demara lucrări ample de consolidare, reparații și restaurare, ce s-au terminat în 1985. Între timp fuseseră comandate și realizate dulapuri speciale metalice pentru adăpostirea colecțiilor de roci, fosile și minereuri. Ele au fost montate în camerele de la demisol, aranjarea lor fiind preluată de geologul Al. Semaka. Din păcate, el a decedat, ministrul de atunci al geologiei, Ion Folea, decidând constituirea unui colectiv care să realizeze proiectul viitorului muzeu. În fruntea colectivului l-a pus pe autorul acestor rânduri, dându-i autoritatea deplină pentru ducerea la îndeplinire a sarcinii.

Suprafața la dispoziție era generoasă: suprafața totală desfășurată era de 4.857 mp, din care pentru expunere 4.169 mp, la subsol 75 mp, la demisol 734 mp, la parter 1.546 mp și la etaj 1.520 mp. Așadar, 86% din clădire era destinată expunerii, restul fiind spații de serviciu: ateliere, laborator de preparare a materialului muzeal, depozite de strictă necesitate și dependențe, toalete. Pentru personalul muzeului a fost creat pe laturile mici ale clădirii un nivel intermediar, un mezanin, ce urma să cuprindă birouri, atelier de grafică și pictură, legătorie etc.. Din punct de vedere al dispunerii spațiului, clădirea are o intrare centrală cu fața la Șos. Kiseleff (est), încadrată de două aripi lungi, spre sud (spre Piața Victoriei) și spre nord (spre Arcul de Triumf), din care se desprind laturi scurte spre est. Se creează astfel un spațiu semiînchis, o curte în centrul căreia, la nivelul parterului, avansează spre est o mare sală, ce fusese de la început destinată unei prezentări muzeale. Astfel, în plan, forma generală este cea de E cu ramura centrală scurtă. Toate ferestrele camerelor dau spre exterior, spre Șos. Kiseleff, culoarele având ferestrele spre curtea interioară.

Acestea erau datele concrete ce ofereau condițiile de creare a unui muzeu. Pentru conceperea lui aveam o oarecare cultură, deoarece în toate călătoriile mele nu am pregetat să vizitez muzee, în special pe cele de științe ale naturii. În ele geologia ocupă un spațiu relativ modest în comparație cu exponatele biologice, doar paleontologiei fiindu-i afectate vitrine numeroase, pentru relevarea mai ales a factorului evoluționist și nu a celui temporal (datarea formațiunilor geologice cu ajutorul fosilelor). În general, sunt expuse eșantioane (adesea spectaculoase), frumos etichetate, dar fără explicații genetice sau geografice. Muzeele de la Stuttgart, Berlin, Viena, Bruxelles, New York sau Washington sunt exemple grăitoare: exponate splendide, ce te lasă înmărmurit prin frumusețea lor, dar la ieșire te întrebă cu ce te-ai ales în plus din punct de vedere al cunoașterii. Sunt, desigur, și excepții, dar numai pe domenii. Așa este marele „Institut pentru știință

și tehnică” *La Vilette* de la Paris, care prezintă ultimele succese ale științei în domeniul cuceririi oceanului și a spațiului cosmic, iar pentru Pământ, noile teorii ale tectonicii plăcilor, ilustrate cu exponate foarte intuitive, multe dinamice, interactive, cu săli de proiecție sau video-filme individuale. Alt muzeu extraordinar este cel geologic de la Londra, care la parter are tot felul de prezentări dinamice, ca de exemplu o cameră în care este simulat un cutremur ce te zgâlțâie și te înfiorează sau o machetă a unor blocuri de locuințe de trei înălțimi ce stau pe un planșeu căruia poți să-i dai diferite viteze de mișcare orizontală și să vizualizezi cum reacționează clădirile la diversele intensități ale mișcării solului în caz de cutremur. Din păcate, la etaj colecția de minerale și roci este stereotipă, eșantioane standard (de circa 9/12 cm) cu o etichetă, cu nume și proveniență. Extraordinar pentru paleontologie este Muzeul de Științe Naturale de la New York, cu cea mai mare colecție de schelete de dinozaurieni din lume, și cel de la Washington, cu cea mai bogată colecție de meteoriți, de pietre prețioase și de cristale gigantice. Dar nicăieri nu am văzut în lume un muzeu care să prezinte coerent diversele ramuri ale geologiei și cum se obține adevărul în științele despre Pământ.

Trebuie să menționez că există și la noi în țară muzee cu caracter geologic, fiecare cu specificul său. Pe primul loc se află Muzeul Mineralogic de la Baia Mare, cu o desfășurare uluitoare de frumuseți minerale (flori de mină), toate provenind din regiune, comparabile doar cu cele din Muzeul de la Washington, adunate însă din toată lumea. Este apoi Muzeul Aurului de la Brad, monotematic, dar cu eșantioane unice în lume (de exemplu șopârla de aur), în pericol de a fi desființat din motive economice. Muzeul Mineralogic al Universității din Cluj are și el eșantioane interesante, ce ocupă întreaga plajă a mineralogiei, strict clasificate, dar fără explicații sau alte considerații științifice. Interesant este muzeul mineralogic al unui pasionat colecționar, Constantin Gruescu din Ocna de Fier, cu minerale unicate, precum și Muzeul Național al Petrolului de la Ploiești, care are menirea de a prezenta istoricul cercetărilor despre petrol, al explorărilor și valorificării petrolului în România, unde avem câteva priorități mondiale, precum prima rafinărie din lume, la Ploiești și Bucureștii, primul oraș din lume iluminat cu gaz aerian.

Având ca sarcină să creez un muzeu de geologie din nimic, m-am gândit să prezint de fapt toate ramurile geologiei într-o înlănțuire firească, la fel ca într-un manual de geologie, punând factorul estetic și spectaculos pe locul al doilea, după cel explicativ. În acest sens a trebuit să gândesc un circuit logic, care să poarte pe vizitator, treptat, de la elementele simple, constitutive ale Pământului, la procesele ce-i modifică constituția și înfățișarea, apoi evoluția Pământului și bogățiile pe care le conține subsolul țării noastre.

Față de această tematică a trebuit să gândesc repartiția spațiului conform cu un circuit, ca un fir roșu, ce trebuie urmărit obligatoriu, și să-l adaptez condițiilor concrete ale spațiului de expunere. Odată stabilită succesiunea și tematica pe săli și coridoare, am prezentat planul ministrului, care l-a aprobat, și apoi colegilor din

Institut, repartizând sarcinile pe specialitățile lor: mineralogi, petrografi, paleontologi, stratigrafi și gitologi (ramura geologiei care se ocupă cu zăcămintele de substanțe minerale) și geofizicieni, luând asupra mea să mă ocup de dinamica internă și externă a globului și de supervizarea întregului material. A fost o muncă imensă de elaborare a tuturor planșelor cu definiții, explicarea proceselor, clasificări, tabele, schițe de hărți și fotografii. Apoi alegerea eșantioanelor cu etichetele aferente, discutând textele cu toți autorii.

Între timp au fost comandate la o întreprindere de la Slobozia (IPSP) vitrinele de mai multe tipuri. În primul rând, vitrine de perete, cu o banchetă jos, orizontală, pe care se sprijină partea verticală, înaltă, totul închis cu sticlă și având iluminare de sus, cu tuburi de neon. Apoi vitrine pupitru, late, cu geam înclinat, luminate tot cu tuburi de neon mascate, vitrine cuburi, cu partea superioară integral formată din sticlă, și câteva platforme joase pentru exponate foarte mari. Aranjarea unui muzeu se dădea la noi în țară în mod curent unei întreprinderi de specialitate “Decorativa”, dar din cauza prețului prea ridicat s-a renunțat la serviciile ei și s-a hotărât realizarea muzeului cu forțe proprii, angajându-se în acest scop personal adecvat: un arhitect, pictori, sculptori, machetiști, electricieni, tâmplari, mecanici etc. Nu poate fi trecut cu vederea aportul adus de unitățile aflate pe atunci în subordinea Ministerului Geologiei (I.P.E.G.-urile), care în momentele de vârf au trimis specialiști și meseriași din toate ramurile menționate mai sus, precum și exponatele foarte mari.

Înainte de a parcurge firul roșu al Muzeului sunt necesare câteva lămuriri suplimentare. Am constatat că, dintre toate științele dedicate lumii înconjurătoare, cea mai puțin cunoscută este cea despre Pământ. Lumea știe ce este o galaxie, ce sunt izotopii, ADN-ul, ereditatea, dar cine știe cum s-au format cele mai mândre înfățișări ale Pământului, munții, cum a luat naștere etalonul bogăției, aurul, de ce au dispărut dinozaurii sau cum s-au datat evenimentele geologice în ani? Se mai știe câte ceva, din spaimă, despre cutremure, dar te îngrozesc confuziile făcute prin mass-media între intensitatea și magnitudinea unui cutremur sau felul cum leagă unii seismele din Haiti de cele din Vrancea. Și a fost nevoie de o mare catastrofă pentru a intra în conștiința publică noțiunea de tsunami. Mai consideră unii că este iminentă inversarea polilor, care va aduce mari catastrofe la suprafața globului, ceea ce este perfect fals. Chestiunile menționate sunt desigur importante, dar de cele mai multe ori nu au un răspuns științific, căci până și bruma de geologie ce se învâța în școală este pe cale să dispară din învățământ. Pentru a elimina aceste goluri din cultura minimă pe care trebuie să o aibă orice om, am decis să le umplem printr-o expunere muzeală adecvată. De aceea, Muzeul Geologic nu este doar un loc de admirat forme și culori frumoase de minerale, roci sau fosile, nu prezintă doar o succesiune de colecții, ci o succesiune de idei. Am încercat, cu mijloace vizuale, să oferim un manual de geologie, ușor de parcurs, plăcut și

instructiv, totul cât mai simplu, pe înțelesul tuturor, fără a face apel la noțiuni și cuvinte de specialitate ce nu au fost explicate în prealabil, în altă secțiune sau, vorbind muzeal, în altă vitrină. Am căutat ca textele explicative să fie cât mai simple, cât mai concise și întregul material, scris și figurat, să fie cât mai clar.

Înainte de a pleca la drum, este necesară o explicație dureroasă. Poate că cititorul a observat că, până acum, totul a fost spus la trecut, explicându-se cum a fost conceput muzeul și cum a fost realizat. El a fost terminat într-un timp record, de cinci ani (1985-1989), grație efortului deosebit al majorității colegilor din Institutul Geologic, ce au colaborat cu entuziasm și abnegație și cărora le sunt dator recunoștință și le adresez calde mulțumiri. Muzeul a fost deschis oficial în ianuarie 1990 de către noua conducere de stat. El a dăinuit aproape neschimbat până în 2008, când, din motivele ce vor fi arătate la sfârșit, a început să fie distrus, bucată cu bucată, în perspectivă fiind desființarea lui, ceea ce s-a dovedit a nu fi posibil. În speranța că se va începe curând refacerea, el va fi prezentat așa cum a fost în integritatea lui, cu menționarea secțiilor acum dispărute.

Prezentarea muzeului¹

Muzeul este anunțat, pe peluza din față, de o pancartă mare, și are în față trei obiecte mari, aproape sferice. În centru este un trunchi de arbore fosil de circa 10 milioane de ani, flancat de doi trovanți, concrețiuni naturale formate în depozite de nisip. În colțurile gardului împrejmuitor se află busturile celor doi savanți geologi, ctitori ai Institutului Geologic, Ludovic Mrazec în nord și G. Munteanu Murgoci în sud. Scările de piatră, dintr-o carieră românească, conduc în interiorul clădirii, într-un antreu larg (0). De o parte și alta erau vitrine de perete, care prezentau „sumarul” muzeului: o vitrină cu minerale spectaculoase, o vitrină cu roci, una cu fosile și alta cu minereuri, toate patru acum dispărute. În hol, pe stânga, se află pupitrul de recepție și un mic vestiar, iar pe dreapta scara ce coboară la demisol. În față se deschide perpendicular culoarul principal, longitudinal, apoi se înalță scara somptuoasă de marmură, ce duce la început până la ușa deasupra căreia scrie, sculptat în piatră, „Colecțiuni”, acum *Tezaurul mineralogic*, apoi urcă la stânga și dreapta la etaj. Pe culoar erau, la capătul inferior al scării, la dreapta o hartă geologică a României în relief, la scara 1:200.000, iar pe stânga o hartă la aceeași scară cu leduri colorate, ce indicau principalele zăcăminte de substanțe minerale utile, ambele hărți acum dispărute. În colțurile opuse se află două prisme înalte de sare, luminate pe dinăuntru cu culorile drapelului național, acum cam șterse.

Periplul de vizitare începe la dreapta, pe culoar, unde, într-o primă vitrină, pe stânga, este dată definiția geologiei și prezentate relațiile ei cu celelalte științe. Se intră la dreapta într-o primă sală (1), unde pe întregul perete din dreapta se află tematica *Universul și materia*, cu o machetă a sistemului solar, cu planetele la

---

¹ Numerele în paranteză indică sala respectivă de pe plan.

scară, apoi formarea acestuia și a Pământului. Pe banchetă se află macheta celui mai mare meteorit căzut pe teritoriul țării, iar pe o vitrină-pupitru, compoziția chimică a sistemului solar și a Pământului. Restul sălii cuprinde **Secția de mineralogie**, în vitrinele de perete fiind expuse câteva date din istoria mineralogiei, apoi noțiuni despre cristale, ca primă treaptă a materiei. Sunt prezentate elemente de simetrie a cristalelor și sistemele cristalografice, cu bogate exemplificări prin eșantioane. Urmează treapta următoare a materiei, mineralele: principiile de clasificare și exemplificarea claselor de minerale, cu definiții, scheme și eșantioane reprezentative. O desfășurare mare a claselor de minerale se află în vitrinele pupitru din centrul sălii, cu numeroase eșantioane pentru fiecare clasă. În vitrinele-pupitru de la ferestre se află imitații de pietre prețioase și semiprețioase și câteva din cele 35 minerale descoperite pentru prima dată pe teritoriul țării. Tematica se continuă și în a doua sală, cu sistematica mineralogică în centru, iar în vitrinele de perete sunt proprietățile mineralelor (optice și fizice), geneza lor, metalele cunoscute în antichitate, câteva obiecte ornamentale confecționate din minerale, ceva despre mineralele sintetice și cele biologice, dintre care nu lipsesc pietrele biliare, renale și perlele.

Mineralele alcătuiesc rocile, fapt pentru care urmează **Secția de petrografie**. Trecerea de la minerale la rocă este explicată în vitrina de pe culoar, după care urmează trei săli dedicate celor trei categorii de roci. **Rocile magmatice** - născute din magmă, topitura din profunzimea Terrei - (2) sunt explicate prin picturi înfățișând formarea celor două categorii: roci plutonice (de profunzime) și vulcanice (de suprafață), pe panourile respective fiind fixate eșantioane reprezentative pentru adâncimea la care sunt formate. Se prezintă, tot pe un panou pictat, clasificarea lor, iar pe vitrinele centrale, toate tipurile de roci magmatice. Sunt ilustrate apoi procesele postmagmatice, iar în vitrina pupitru de la geam, cele trei tipuri de roci magmatice descrise pentru prima dată la noi în țară: dacitul, ditroitul și grupa banatitelor.

În sala următoare (3) se prezintă **rocile sedimentare**, începând cu clasificarea lor în cele patru tipuri genetice: roci detritice, reziduale, de precipitație și organogene. Pentru fiecare e arătată, pe panouri, geneza lor, iar pe banchete sunt eșantioane reprezentative. Într-o vitrină specială sunt eșantioane care ilustrează textura rocilor detritice și semnificația lor genetică.

Celui de-al treilea tip, **rocile metamorfice**, îi este dedicată următoarea sală (4). Aici se fac cunoscute faciesurile metamorfice, relația lor cu marile evenimente tectonice, clasificarea rocilor metamorfice și explicitarea vizuală a unor noțiuni mai puțin familiare, precum elementele analitice (liniație, clivaj, foliație), polimetamorfismul, totul pe baza unor scheme și eșantioane caracteristice.

După ce vizitatorul cunoaște materialele alcătuitoare ale Pământului, se iese pe culoar pentru a face cunoștință cu forțele care îl modelează, cu alte cuvinte,

se intră în *Secția de geologie dinamică externă* (5). După ilustrarea forțelor energetice ce modelează scoarța terestră (lumina solară, agenții meteorici, gravitația), urmează procesele pregătitoare ale modelării, adică dezagregarea și alterarea rocilor. Urmează acțiunea apelor, la început cele subterane. Două cazuri aparte sunt ilustrate prin fotografii și scheme genetice, vulcanii noroioși și gheizererele. Cazul mai răspândit este cel al curgerii apei subterane pe și prin roci solubile, mai ales calcarele. Consecința sunt *procesele carstice*, ce generează formele de suprafață, „exocarstul”, cu doline, lapiezuri, chei, relief abrupt și ruiniform, și carstul subteran, „endocarstul”, ce duce la o disciplină aparte, speologia. Explicații în ce privește geneza peșterilor, o suită de frumoase eșantioane de speleoteme, prezentate după geneză, portretul marelui savant Emil G. Racoviță, întemeietorul primului Institut de Speologie din lume în 1921, mențiunea că în România se cunosc astăzi peste 12.000 peșteri și harta celei mai mari dintre acestea, de aproape 50 km, întregesc capitolul. Se continuă la dreapta, pe culoarul longitudinal, unde se găsesc date privind *procesele de modelare a scoarței* datorită apelor curgătoare, cele de șiroire și organizare a mării, a ghetarilor, a vântului și a gravitației, toate cu scheme explicative asupra formelor create și a genezei rocilor și multe fotografii și eșantioane. Pe peretele opus, în vitrinele dintre geamuri, sunt prezentate noțiuni despre acțiunea malefică și benefică a omului asupra reliefului.

Firul roșu ne duce acum la dreapta, pe scări, și urcăm la etaj, unde, în holul central (6), se află un mare glob terestru rotativ cu o remarcabilă redare a reliefului continental, dar mai ales al celui submarin, la scară. Este o introducere în *Secția de dinamică internă*, care era axată pe prezentarea clară a revoluționării teorii a tectonicii plăcilor, cunoscută și sub numele de tectonica globală. Ea este figurată într-o suită de vitrine de pe pereții holului, în care se prezintă structura globului, structura plăcilor litosferice, mișcarea lor, cauza, direcția și viteza de mișcare, precum și deriva continentelor. Consecințele acestor mișcări sunt *erupțiile vulcanice*, exemplificate printr-o suită de fotografii ale erupției vulcanului St. Helens din 1980 din SUA, tipurile de erupții, prin produsele lor (eșantioane de lavă cordată, bombe vulcanice, cenușă etc.) și prin distribuția vulcanilor activi pe glob. A doua consecință, *cutremurele de pământ*, sunt explicate ca geneză, se face distincția între magnitudine și intensitate, cu prezentarea scării Mercalli și a relației cu scara Richter, apoi este redată distribuția zonelor seismice pe glob. Formarea munților, orogeneza, este explicată prin teoria clasică a pânzelor și cea nouă, revoluționară, a mișcării plăcilor, pe baza unor secțiuni prin Carpați și Alpi. Din păcate întreaga secție de dinamică internă, tectonica, a fost distrusă (culoarul 6).

Pe culoarul transversal scurt (7) urmează *Secția de paleontologie*. Ea începe la stânga, cu explicarea condițiilor de fosilizare, și apoi (dreapta) cu prezentarea arborilor filogenetici ai regnului animal și vegetal, pe baza unor mari picturi pe care sunt fixate eșantioane. În capătul culoarului, o mică sală (8) este

dedicată *paleobotanicii*, cu clasificări și câteva remarcabile eșantioane, precum cele de mare raritate, cu ciuperci fosile, respectiv plăcile cu frunze fosilizate de la Chiuzbaia.

Pentru *paleozoologie* (cele trei săli din aripa sudică) s-a recurs la un sistem original de prezentare, prin figurarea arborelui filogenetic al fiecărui grup în desfășurarea lui temporală pe verticală, cu plasarea la momentul corespunzător a unui eșantion cu forma fosilă respectivă. În prima sală (9) sunt prezentate nevertebratele inferioare, în cea de-a doua sală artropodele, (9) cu o spectaculară desfășurare pentru melci, scoici și amoniți, iar în vitrina de la geam se menționează că de pe teritoriul țării noastre au fost descrise pentru prima dată 125 genuri și peste 2 500 de specii animale fosile, din care câteva sunt prezente printre exponate. A treia sală (10) este dedicată vertebratelor, atrăgând atenția resturile de reptile triasice descoperite în zona Aleșd și cele jurasice din Munții Pădurea Craiului și care, împreună cu cele cretacice din Hațeg, fac din țara noastră una din cele mai importante din Europa în ce privește depozitele paleontologice de dinozaurieni. Interesant este și arborele filogenetic al proboscidenilor, exemplificat cu eșantioane provenind exclusiv din România.

După ce au fost astfel prezentate elementele constitutive ale scoarței și transformările dinamice la care a fost supusă, precum și evoluția viețuitoarelor, se trece la sintetizarea lor în disciplina ce urmărește evoluția Pământului, la ***Secția de geologie istorică***. Începutul se află în vitrina de pe culoarul de trecere, de unde se intră în sala aflată chiar la colțul clădirii dinspre Piața Victoriei (11). Aici sunt prezentate *principiile fundamentale ale geologiei*, un fel de filosofie a disciplinei. În ciuda aridității subiectului, prin grafice, bloc-diagrame și eșantioane sunt ușor de înțeles noțiuni de bază, precum corelarea stratigrafică, faciesuri, lacune, discordanțe și legile stratigrafiei, cea a superpoziției straturilor, a incluziunii, a corelărilor paleontologice, a actualismului. Pe baza acestora se poate determina vârsta relativă a formațiunilor geologice (unele în raport cu altele), iar cu metodele de radiodatăre izotopică, bazată pe dezintegrarea spontană a elementelor radioactive din scoarță, vârsta absolută, în ani. Sunt prezentate eșantioane de roci foarte vechi (sute de milioane și miliarde de ani) din România, a căror vârstă a fost determinată în acest fel. Și metoda, foarte modernă, de utilizare pentru datare a inversiunilor magnetice, este explicată clar. Sinteza datelor obținute prin utilizarea tuturor acestor principii și metode este scara stratigrafică, în care sunt orânduite unitățile de timp succesive. Ea este prezentă într-o mare pictură, ce ilustrează sugestiv principalele etape ale devenirii geologice, începând cu formarea Pământului și prognozând cum va arăta el peste 50 milioane de ani.

Urmează, într-o succesiune de patru săli, ce se întind pe întreaga lungime a clădirii, etapele de formare a teritoriului țării noastre. Timpul de 2 miliarde de ani este împărțit în ere, perioade și epoci, fiecărei unități temporale fiindu-i dedicate vitrine și panouri, cu texte explicative și foarte multe eșantioane. Pentru unitățile

mari de timp s-a mers pe o reprezentare cu elemente standard: vizualizarea unității printr-o spirală a intervalului de timp la care se referă sala, prin aspectul globului în acel moment (paleogeografia lui) și printr-o viziune de fotografie satelitară a aspectului teritoriului României. Într-un mod nou și original sunt prezentate principalele succesiuni de roci pentru respectiva diviziune de timp. Este vorba de mici casete cu coloane de eșantioane de roci, legate de câte o hartă a României, pentru a arăta proveniența succesiunii. De semnalat și existența unor reconstituiri picturale ale vieții din momentul respectiv, precum și fotografii cu peisaje și aflorimente ale formațiunilor caracteristice pentru România. Bogățiile subterane, formate în răstimpul respectiv, sunt prezentate în două modalități. Pe de o parte, contribuția erei respective la zestia minerală generală a țării (de pildă cât reprezintă acumulările de fier din Paleozoic față de totalul existent), pe baza unor cilindri-diagramă și, pe de altă parte, momentul de formare a diferitelor zăcăminte din țară, tipul lor, distribuția geografică și eșantioane caracteristice. În ceea ce privește viața în intervalul de timp respectiv, câte un tablou prezintă liniile evolutive ale principalelor grupe de plante și animale, iar în vitrinele-pupitru de la geamuri se află bogate colecții de fosile, reprezentative pentru diversele momente geologice, unele de o valoare deosebită, bucurându-se de o reputație internațională.

Din lunga succesiune de eșantioane, scheme, imagini și reconstituiri, atrag atenția vitrinele cu cele mai vechi fosile, minereuri și roci din țară (aproape 2 miliarde de ani), reconstituirile spectaculoase, în mărime naturală, a doi dinozaurieni cretacici, ale căror resturi au fost descoperite în Țara Hațegului, și reconstituirea, la scară redusă, a unui proboscidian paleogen găsit tot în Hațeg. După sălile consacrate Proterozoic- Paleozoicului (12), apoi Mezozoicului (13) și Neozoicului (14), este înfățișată, într-o a patra sală (15), ultima verigă a trecutului geologic, Cuaternarul, prin exponate privind fenomenul glaciatic, neotectonica, loessul și mai ales, evoluția omului, aceasta din urmă pe baza unei mari picturi și a unui set de reconstituiri de crani și fizionomii ale tipurilor de oameni primitivi, realizate de doctor antropolog Cantemir Rîșcuția. De asemenea, sunt prezente unelte preistorice și picturi înfățișând aspecte caracteristice din viața oamenilor preistorici. Atrage de asemenea atenția reconstituirea secțiunii geologice a Peșterii lui Adam din Dobrogea, una din cele mai complete și documentate din Europa pentru partea superioară a Cuaternarului, prin resturi de macro și micro mamifere și artefacte.

Legată oarecum de această ultimă unitate de timp este sala următoare (16), cuprinzând *Secțiunea de geologie marină*, ce reprezintă Holocenul. Aici sunt înfățișate elemente legate de oceanul mondial și aspectele sale economice (noduli polimetalici, acumulări de sulfuri și petrol), apoi date privind litoralul românesc, Delta Dunării și Marea Neagră.

Ieșind pe culoarul mic transversal (17), întâlnim *Secția de sedimentologie*, care se ocupă, printre altele, cu urmele lăuate pe sedimentele de pe fundul bazinelor oceanice de către curenții de densitate. Denumite „hieroglif”, ele sunt bune

indicatoare ale condițiilor de sedimentare. Extraordinara colecție de eșantioane, însoțite de schițe și explicații, face cunoscut un element rar întâlnit în lume, dar specific formațiunilor de fliș din Carpați. O vitrină adăpostește și urmele lăsate de animalele ce au trăit în timpul formării sedimentelor, așa numitele bioglife.

Sala de la capătul culoarului mic (17) cuprinde **Secția de hidrogeologie**. După ce se prezintă bilanțul apei pe glob și în România, urmează formarea, acumularea și circulația apei în subteran și sunt atinse trei laturi importante din punct de vedere economic. Apa geotermală este interesantă deoarece există acumulări chiar în preajma Bucureștilor și reprezintă o speranță în rezolvarea problemei energetice. Apoi sunt apele minerale, de tipuri foarte variate, ele reprezentând o mare bogăție a țării, fapt ilustrat de o hartă cu leduri, ce indică locurile și tipurile unde se găsesc. Sunt apoi prezentate elementele terapeutice legate de formațiunile geologice, precum lacurile sărate și termale, mofetele și diversele substanțe utile (nămoluri, turbă etc.).

Din culoarul mic se trece în culoarul longitudinal (19), ce trebuia să prezinte o sinteză pentru cunoașterea teritoriului țării, **Secția de tectonica României**. Sunt obligat să vorbesc din nou la trecut deoarece ea a fost desființată. Erau la început arătate pe un panou fazele orogene ce au dus la constituirea structurii acestui teritoriu, apoi, pe baza noilor concepte ale tectonicii plăcilor, etapele formatoare ale Carpaților. Urmau secțiuni caracteristice pentru unele unități geologice și, în final, era propusă o ipoteză pentru explicarea lanțului vulcanic Harghita-Călimani, specific Carpaților Orientali, și a focarului seismic Vrancea.

Ajungând în holul central al etajului, coborâm pe scara din stânga și ne oprim pe platforma unde se întâlnesc cele două ramuri ale ei și intrăm în marea sală dedicată **Tezaurului mineralogic al României (20)**. Ea are o suprafață de 225 mp și înălțimea 14 m, este somptuoasă, cu stucatură bogată și frumoase candelabre. Este mobilată de jur-împrejur cu vitrine de perete, ce au o parte verticală cu rafturi și o parte pupitru, cu planșeul înclinat, bine luminat. Aici nu s-a căutat o expunere științifică, ci pur estetică, de prezentare a celebrelor flori de mină ce au adus renume mondial zăcămintelor metalifere de la Baia Mare, din Munții Metaliferi și din Banat. Amintesc doar câteva dintre ele: stibine unice în Europa prin mărimea și finețea cristalelor aciculare, ce au egal doar în Japonia, apoi baritinele, cu cristale tabulare și lamelare în numeroase variații coloristice, gigantice sau foarte fine cristale de gips, extraordinara bogăție de forme de cuarțuri și calcite și splendidele agregate cu structuri concentrice, diferit colorate, ale agatelor. În centrul sălii se află cinci dodecaedrii mari, de sticlă, cu axe rotative, ce adăpostesc eșantioane mineralogice deosebit de frumoase.

Ieșind din Tezaur, se coboară la nivelul parterului și se intra, cândva, la dreapta, în aripa nordică, în spațiul consacrat **Secției de geologie economică**. Astăzi întreaga aripă este golită pentru a crea aici un fel de sală de „ședințe

sindicale sau de partid”, așa că prezintă situația de odinioară. Pe culoar (21) se defineau noțiuni precum cele de minereu, de steril, de concentrat, de zăcământ și erau înfățișate tipurile de structuri de minereuri, modul de zăcământ și locul pe care-l ocupă în crustă, conform mecanismelor tectonicii plăcilor. În continuare, se vizita o suită de trei săli, din care prima (22) era destinată *substanțelor metalifere*, cu clasificarea lor, mod de zăcământ și geneză. Erau trecute în revistă numai substanțele importante pentru economia națională: fierul, cuprul, manganul, plumbul, zincul, zirconiu, aluminiul, aurul și argintul. Erau date detalii pentru principalele zăcăminte, cu secțiuni, hărți și eşantioane, iar pentru aur și argint, imitații de lingouri. Pe centru erau prezente blocuri mari, spectaculoase, de minereuri și o machetă a unui șteamp, precum și uneltele caracteristice utilizate de moșii din Munții Apuseni pentru extragerea aurului (șaitroc etc.). A doua sală (23) prezenta tematica *zăcăminte de cărbuni*, cu explicații genetice, tipuri, metode de exploatare. Următoarea sală (24) cuprindea *zăcămintele de hidrocarburi*, petrol și gaze naturale, de asemenea cu ample explicații privind geneza, tipurile de zăcăminte și hărți de distribuție. O machetă înfățișa o platformă de extracție a petrolului din mare. A treia categorie cu pondere în economie sunt *substanțele nemetalifere*, cărora le era dedicată sala de la capătul culoarului mic (25). Pentru ele se arată contextul geologic, natura, geneza și distribuția lor. Era vorba de minerale, de roci ornamentale, de construcție și industriale.

În muzeul din forma lui inițială, traseul continua la demisol. Se cobora pe scara mică de serviciu de la capătul culoarului și se urma culoarul longitudinal (28), ce avea vitrine de perete, cuprinzând date privind *Istoria geologiei și industrie extractive din România*, și fotografii din mine și cariere, portrete ale înaintașilor, obiecte ale lor (carnete de teren, ciocan, busolă etc.). În holul central de la demisol (29) se afla *Secția privind metodele de investigație în geologie*, unde se explica, în primul rând, cum se realizează o hartă geologică, apoi ce sunt cercetarea geochimică și cercetarea și prospecțiunea geofizică, fiind ilustrate diversele metode: magnetometrică, electrometrică, seismică și radiometrie.

De aici se trece, la stânga, în marea sală dedicată *Secțiunii Geologia României* (30). Ea corespunde la demisol sălii tezaurului mineralogic și este mobilată cu vitrine de perete și centrale. Cele de perete sunt înalte, având sus o porțiune verticală, pe care sunt schițe de hartă și secțiuni geologice și scări stratigrafice; mai jos se află fotografii colorate de peisaje și aflorimente, iar dedesubt, pe rafturile vitrinei, se află suite de eşantioane de roci și de fosile specifice unității geologice căreia îi este dedicată vitrina. Deasupra, pe vitrine, se află rame ce cuprind diapozitive colorate, de 1/1 m, cu imagini caracteristice ale unității respective, din păcate decolorate din cauza proastei prelucrări la „Casa Scântei”. În vitrinele de centru, cu rafturi, se află eşantioane de minereuri și substanțe utile ce se găsesc în unitatea adăpostită de sala respectivă. Aceste săli sunt dedicate: una Carpaților Occidentali, alta Carpaților Orientali și Dobrogei, iar a treia Carpaților Meridionali.

Din culoarul de intrare la Geologia României, o scară mică ducea la subsol, unde într-o cameră era adăpostită o senzațională colecție de *minerale fluorescente* (31). La început sala era luminată, apoi se făcea întuneric și, iradiate cu raze ultraviolete, mineralele începeau să emită lumini colorate fascinante. Din păcate, sala a fost inundată de apa freatică în lipsa unei izolări adecvate, așa încât colecția de minerale fluorescente a fost mutată în locul secției de investigații geologice, ce a fost desființată. În urma lucrărilor de asanare se speră ca lucrurile să revină la normal, sala cu minerale fluorescente să revină la subsol și să se refacă Secția de metode de investigare.

Ieșirea din muzeu se poate face în două moduri. Din sala actuală cu minerale fluorescente, trecând printr-un culoar scurt cu câteva desene umoristice prezentând cauzele dispariției speciilor și unde se află și toaletele, se urcă pe o scară în holul de intrare (0). Aici, cine și-a lăsat haine sau obiecte la vestiar (32) le ridică și coboară pe largă scară de intrare în Șos. Kiseleff. A doua posibilitate de părăsire a Muzeului este cu o vizită *out door*, dacă vremea ne permite. Pentru aceasta se iese în curte pe ușa din sala actuală cu minerale fluorescente, pentru a vizita **Grădina geologică** (de ce să existe doar grădini botanice sau zoologice?). Ea are la dispoziție un spațiu generos, din spatele clădirii Muzeului până în Șos. Aviatorilor, Institutul de Istorie și Piața Victoriei. Aici inimosul responsabil actual al Muzeului, dr. Călin Ricman, cu concursul d-lui director Marincea, a amenajat alei cu bănci de piatră, flancate de exponate de mari dimensiuni de roci spectaculoase. Așa sunt: coloane zvelte de bazalt de la Racoș, așezate în picioare, bazalte de fund oceanic (pillow-lava), calcare cu lapiezuri caracteristice și concrețiuni sferoidale tip trovanți. „Grădina” este în curs de amenajare și va fi îmbogățită cu alte exponate interesante și cu explicațiile de rigoare. Ieșirea se poate face înapoi prin Muzeu sau direct afară, fie pe scurta alee ce duce prin N pe lângă clădire în Șos. Kiseleff, fie spre E, printr-o poartă în gard în Șoseaua Aviatorilor, fie spre S, prin alta, în Piața Victoriei.

Proiecte nerealizate

Din lipsă de fonduri nu s-au putut materializa câteva idei ce ar fi adus un plus de atractivitate muzeului. Acestea au fost:

1). Trecerea de la Secțiunea Roci utile, de la parter, la demisol, urma să se facă nu pe culoarul cu Istoria geologiei românești, ci pe un culoar construit la exterior, înfățișând o galerie de mină, cu simularea unui abataj, cu păpuși-mineri. El ducea direct la culoarul spre Geologia României sau avea ieșirea în „Grădina geologică”.

2). În holul central de la demisol, cu metodele de investigație geologică, în vitrine-pupitru, așezate în centru, trebuia să fie expusă o colecție filatelică, cu timbre înfățișând subiecte geologice: minerale, roci, fosile, vulcani, gheizere etc. În alt grup de vitrine, cărți poștale înfățișând hărți geologice, editate de numeroase

instituții geologice din lume, și altele cu imagini de minereuri, roci, fosile. În alt grup de vitrine, imagini din marile Parcuri naționale din lume, precum Grand Canyon, Yellowstone, Swiss (Alpii elvețieni), Fujiyama etc.

3). Sub scara centrală și în câteva din sălile de exponate, urmau să fie puse televizoare și ecrane de retroproiectoare, pentru a se derula diapozitive și filme cu tematici geologice.

4). În unele săli urmau să se amplaseze scaune și canapele, pentru a oferi posibilitatea de odihnă vizitatorilor.

Câteva considerații generale

Muzeul Geologic, așa cum a fost realizat la începutul anului 1990, a fost mult vizitat și apreciat unanim. În ianuarie 1990 a fost vizionat de un grup de oameni de știință din Franța, veniți pentru a oferi ajutoare și asistență după revoluția atât de admirată peste hotare. Din delegație a făcut parte și un grup de geologi, care a vizitat amănunțit și Muzeul Geologic. După ce grupul de geologi francezi din delegație a încheiat vizitarea, d-na Helène Perseil, de la „Musée des Arts et Métiers” din Paris, conducătoarea grupului, a descris în raportul final al vizitei: „Le Musée Géologique de Bucarest est sans doute le plus didactique de tous les musées du monde!”

De altfel, toți vizitatorii au declarat că este cel mai complex muzeu de geologie din câte au văzut, perfect în a prezenta cât mai logic și complet disciplina, cu toate articulațiile sale, făcută total inteligibilă pentru marele public, spectaculos în ciuda mijloacelor modeste de care s-a dispus. Ca urmare, în primăvara aceluiași an, am fost invitat la Paris pentru o consultanță în vederea îmbunătățirii Secției de geologie la „Musée des Arts et Métiers” din Grand Palais de la Paris.

Tot în 1990, dl.T. Birö Katalin, de la Institutul Geologic al Ungariei, a vizitat Muzeul și a publicat în Anuarul Institutului impresiile asupra lui, articol din care citez: „Cei patruzeci de ani (ai comunismului) au fost catastrofici pentru București.... și am văzut puține lucruri de care să pot spune: Așa ceva ne-ar trebui și nouă! Printre lucrurile râvnite, pe primul loc se află Muzeul Geologic. Muzeul oferă întregul spectru al bazelor științelor geologice, al rezultatelor și al valorificării acestora, într-un mod unitar și reprezentativ pentru aceste discipline... Trăsătura neobișnuită este circuitul aproape „obligatoriu”. Tocmai marea bogăție a materialului expus obligă vizitatorul să nu pună piciorul o singură dată în muzeu, ci să ia cunoștință, pe îndelete de el, căci prezintă materia mai multor semestre universitare. În încheiere rămâne respectul sincer și o doză de invidie”².

Muzeul Geologic a devenit un obiectiv turistic ce ridică valoarea de centru muzeal a Capitalei, ce mai adăpostește două muzee de importanță națională. Am insistat asupra descrierii lui mai detaliate pentru a evidenția un tip de muzeu explicativ, accesibil oricui, menit să devină un focar de cultură și de știință pentru

---

² T. Birö Katalin, „Földtani Közlöny”, vol. 129, nr. 1-2, pag. 131-132.

marele public. El a fost utilizat pentru școlari, în scopul însușirii unor noțiuni esențiale într-un domeniu al cunoașterii ce nu mai are deloc parte de predare în învățământ, și a fost frecventat de studenții în geologie, cu profesorii lor, pentru completarea cursurilor predate.

Desigur, acesta este un tip de muzeu didactic și informativ. În general, muzeele de științele naturii nu sunt de acest tip, de exemplu Muzeul Antipa, cu un caracter mai mult enciclopedic, sau Muzeele de la Stuttgart sau Berlin, cu exponate de mare valoare, dar fără a avea coerența unei discipline integrale, fără a prezenta substratul științific, contextul genetic al exponatelor și corelarea cu celelalte elemente. Astfel de muzee sunt de maximă importanță, căci oferă informații asupra cadrului de existență al omului și pot avea rolul de eficientizare a armelor de luptă cu mediul și pentru existență. Tot în rândul muzeelor informative sunt cele istorice, posibile în toate domeniile de existență. Muzeele de istorie propriu-zisă adăpostesc documentele marilor momente ale devenirii unei țări, ale unei regiuni, al unui segment al societății, al unor evenimente etc. Există muzee tehnice, cum este Muzeul Tehnicii de la Londra, cel de la München, cel de la Washington, în care factorul istoric joacă un rol important, dar sunt și muzee foarte specializate pe câte un domeniu restrâns, astfel încât am văzut muzee dedicate literaturii, medicamentelor, mirosurilor, tiparului, automobilelor, instrumentelor muzicale și lista este infinită. Toate aceste tipuri sunt extrem de importante, căci dau informații sintetice asupra unui domeniu și conștientizează pe om de contextul temporal și spațial în care trăiește.

Pe alt plan se situează muzeele de artă, care au în primul rând rolul de încântare a ochiului și sufletului. Dar există și aici reguli de prezentare, într-o minimă ordine, istorică, pe epoci, pe școli, în general lipsite de explicații sau comentarii, care se găsesc în broșuri sau albume, ce se oferă sau se pot achiziționa.

Indiferent de tipul muzeelor, de informare sau de emoționare, ele sunt o necesitate tot mai acută pentru omul modern, copleșit de noutăți și de evenimente. Se poate spune că toate acestea sunt oferite și de internet, ce nu necesită nici o deplasare, nici taxe de vizitare și este oricând la dispoziție. Este adevărat, dar contactul nemijlocit cu documentele, cu obiectele, este mult mai pregnant, mai convingător, și duce pe vizitator într-o trăire directă, intensă. Este diferența dintre a asculta muzică de pe un CD, acasă, și a te afla în sala de concert, unde simți vibrația aerului, emoția mulțimii și, așa putea zice, respirația muzicii. Pasionații de muzică clasică vor înțelege acest lucru, ce să mai spun de tinerii prezenți la un concert de muzică hip-hop, ce antrenează la mișcări involuntare, la bătaială comună, ce nu are nici un haz singur, cu un CD-player. Cum nici cartea nu va fi eliminată de film sau ascultarea textului la radio sau un player, nici muzeul nu va fi eliminat de internet, ci cel mult de nebunia oamenilor. În acest sens revin la Muzeul de Geologie pentru a-i schița evoluția și destinul.

Avatarurile prin care a trecut viitorul Muzeului de Geologie

Revin la Muzeul de Geologie, deoarece destinul lui este semnificativ pentru vremurile pe care le trăim. După plecarea mea de la Muzeu, prin pensionare și sarcini politic-publice (senator, ministru, antrenat în acțiuni ecologice), el a fost condus de diferite persoane care, deși nu aveau o vocație muzeografică și nu au adus nici o îmbunătățire muzeului, cel puțin au asigurat buna lui funcționare. Totuși, pot fi consemnate dispariția instalației antifum, montată în toate sălile, dispariția difuzoarelor și a magnetofonului, care trebuia să asigure un fond muzical peste tot, a vitrinelor de la intrare, a marilor hărți ale țării, a unor piese de mobilier (bănci, scaune, mese de stejar) și a unui performant aparat fotografic Linhof 6/6. În 2007 a fost numită șefă a Secției muzeale d-na dr. în geologie Antoaneta Seghedi (căsătorită Oaie), care a inițiat acțiuni de popularizare a muzeului, organizând pentru școlari întâlniri tematice, conferințe, proiecții, întâlniri cu personalități științifice, cursuri de inițiere și activități în comun cu muzeele vecine, Muzeul de Științe Naturale Grigore Antipa și Muzeul Țăranului Român. A participat la acțiunea Muzeu cu ușile deschise, Nopti muzeale, Ziua muzeelor etc., absolut toate făcute cunoscute prin presă, Muzeul Geologic devenind astfel o prezență în cultura Bucureștilor și un obiectiv turistic.

Costurile ridicate de întreținere au determinat însă găsirea unor surse de venit suplimentare. O primă soluție a fost închirierea a două săli goale de la demisol Universității Ecologice, care le-a organizat în săli de curs în anii 1992-1994. Criza generală a determinat conducerea Institutului Geologic să reia ideea închirierii de spații, luând decizia, în 2005, de a sacrifica *Secția de geologie economică* din întregul parter al aripii nordice, unde s-au creat spații mari, prin dărâmarea unor pereți despărțitori. Spațiul a fost închiriat în 2007 unui întreprinzător indian, ce a amenajat un bar-semi restaurant. Prețurile mari practicate și faptul că locul nu a constituit un vad bun a dus la închiderea lui în 2009, spațiul rămânând doar o sală goală, fără nici o destinație muzeală. La început ea a fost utilizată de d-na Seghedi ca sală de conferințe pentru activitățile cultural-muzeale, simpozioane, sărbătoriri diverse. Dar, odată cu pensionarea ei forțată în martie 2009, nici măcar pentru activitățile educative cu copii nu a mai fost folosită, având în vedere că programele educative inițiate de doamna Seghedi au fost suprimate de noua conducătoare a Muzeului, soția directorului de atunci, dl. Ștefan Marincea.

În 2008, d-na Seghedi, pe baza unei înțelegeri cu prof. Seilacher de la Universitatea din Tübingen, a organizat o expoziție de fotografii de mari dimensiuni (panouri de peste 3 m înălțime) reprezentând diverse fosile ciudate și rare. Pentru expunerea lor a hotărât, fără nici o aprobare a Consiliului Științific al Institutului (a cărui președintă era), demontarea tuturor vitrinelor din holul central

și culoarul longitudinal de la etaj, desființând astfel total *Secția de Dinamică Internă* și *Secția de tectonică a României*. Cele două dezafectări majore, aripa nordică de la parter și culoarul de la etaj, înseamnă distrugerea a 61 vitrine de perete din lemn de stejar, șase vitrine-pupitru și dispariția a circa 880 mp geamuri de 0,4 cm grosime și a 120 tuburi fluorescente. Mai mare este pierderea științifică, deoarece eșantioanele au fost risipite, etichetele pierdute, iar panourile cu texte, picturi, hărți și fotografii au fost utilizate probabil ca lemne de foc, fiind astfel distrusă munca considerabilă a zeci de cercetători care le-au gândit și a zeci de meseriași care le-au realizat. S-a pierdut astfel ideea de carte de învățare a geologiei, de coerență și informare completă asupra tainelor Pământului și faptul că era singurul muzeu din lume gândit ca un tot, nu doar o înșirare de exponate.

Dar lucrurile nu urmau să rămână așa. Noul director, domnul dr. Ștefan Grigorescu, s-a gândit și dânsul la o „utilizare mai rațională” a spațiului, fapt pentru care a angajat o firmă de arhitectură să realizeze un plan de reamenajare a Muzeului, care urma să rămână Muzeu Național, dar cu unele schimbări. Cea mai spectaculoasă era amenajarea podului și realizarea unei săli mari de ședințe și ridicarea deasupra ei a încă unui nivel, accesul făcându-se printr-un lift exterior pe latura mică a clădirii, din partea de nord, pe unde urma să fie și intrarea în Muzeu, prin demisol. Vizitatorii puteau face prima oprire la actuala sală a Geologiei României, Secție care urma să fie mutată la parter, în fosta Secție de geologie economică, unde a fost restaurantul. La demisol, în locul Geologiei României, urma să fie o *cafeteria* (pe românește cafenea). O altă modificare gravă era remodelarea Sălii tezaurului mineralogic, unde frumoasele flori de mină urmau să fie trecute în vitrine de perete înalte (pentru a le admira pe cele de pe rafturile inferioare trebuind să te apleci în genunchi), iar centrul sălii era destinat a fi o sală de recepție pentru întruniri simandicoase, de care duce lipsă Institutul Geologic în sediul din Caransebeș. Mai erau și alte modificări, dar în general cu astfel de aiureli era distrus sensul Muzeului, acela de a fi un adevărat manual vizual de geologie, admirat de toți vizitatorii de până acum.

Este clar că un muzeu tematic științific nu poate fi gândit de niște arhitecți ageamii, ce nu au cultura care să acopere în întregime domeniul ce face obiectul proiectului, nu au cunoașterea aprofundată a ceea ce trebuie să reflecte muzeul, ei nu trebuie angrenați la o treabă în care nu au ce căuta. De fapt, nu aveau nici cunoștințele legale elementare, căci nu și-au dat seama că este vorba de un monument istoric, o clădire de patrimoniu național, în cazul căreia nu este permisă nici o modificare de structură, aspect, sau destinație, deși pretindeau că au toate aprobările necesare.

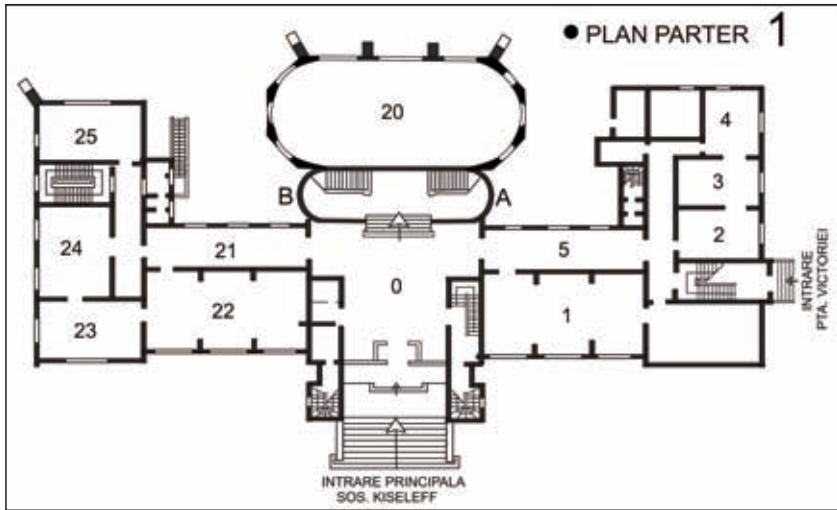
Fantasmagoricul proiect de reamenajare a Muzeului Geologic a căzut baltă de când a venit la conducerea Institutului Geologic dl. dr. Ștefan Marincea, care a aflat probabil că legal nu se pot face modificări structurale unei clădiri cuprinse în

lista obiectivelor de patrimoniu național, deci nu se poate amenaja din pod un etaj nou și nici schimba destinația clădirii, din muzeu în spații administrative sau cârciumă. Directorul are cele mai bune intenții de a reface Muzeul în forma lui inițială, cu mici modificări, din păcate dureroase, căci va trebui păstrată actuala „sală de ședințe” (fostul restaurant) (22) pentru activități colective (tot mai frecvente cu școlari și studenți), loc de desfășurare pe perioade scurte, de 2-3 zile, cam odată pe trimestru, a târgurilor de podoabe din pietre semiprețioase, minerale și roci, realizate de colecționari din întreaga țară. Eventual aici pot fi ținute și ședințele de protocol. Rămâne problema spațiului pentru *Secția de Geologie economică*, ce va trebui realizat în cele trei săli din latura mică nordică a imobilului și culoarul mic transversal și cel longitudinal (23-25 și 21) ce duce la holul central de intrare (0). Dar problema trebuie regândită și găsită soluția cea mai bună. Că totdeauna este loc și de mai bine ne arată Muzeul Antipa, transformat într-un splendid muzeu modern, dar cu costuri considerabile. Este cazul să se reflecteze dacă refacerea Muzeului de Geologie nu s-ar putea realiza și ea cu fonduri europene, pe baza unui proiect bine gândit și argumentat, de valorificare a originalității pământului românesc din punct de vedere mineralogic (cele mai frumoase flori de mină din Europa), al mării variații de roci (aici au fost descrise pentru prima dată *dacitul* sau asociația de roci magmatice ori marea variație de *roci cu hieroglifă*, unice și ele în Europa), al structurilor geologice remarcabile (cel mai lung lanț de vulcani stinși, singurii vulcani noroioși din Europa, edificii de pânze de șariaj bine vizibile), al bogățiilor minerale variate (celebre câmpuri petrolifere, cea mai mare bogăție de ape minerale din continent toate tipurile de pietre de construcție și ornamentale), al formelor de teren specifice (platformele de eroziune, marea bogăție de peșteri splendid ornate), în sfârșit al atrăgătoarelor peisaje carpatine, mult mai puțin invadate de nebunia turismului. Muzeul geologic ar putea deveni cartea de vizită cea mai elocventă pentru ceea ce reprezintă din punct de vedere al naturii originalitatea pământului românesc, ce ar fi unul din pilonii turismului internațional, care, până la urmă este speranța economică a țării.

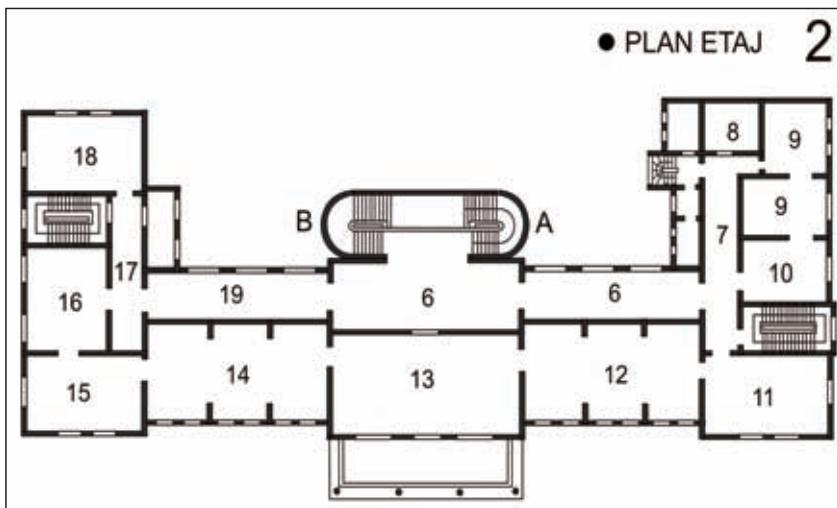
Avatarurile prin care a trecut și trece încă Muzeul Național de Geologie deschid o perspectivă sumbră asupra viitorului focarelor de cunoaștere, muzeele, ce au jucat un rol important pentru educație și în crearea unei culturi naționale, a unei conștiințe naționale și a dragostei pentru cunoaștere și pentru frumos. Evaluând totul în costuri și metri pătrați profitabili riscăm să uităm că suntem europeni civilizați, trăind în secolul al XXI-lea, și să devenim doar un popor ahtiat după bunuri materiale. Mergând pe această linie, poate vom ajunge să desființăm și Muzeul Național de Artă din fostul Palat Regal, deoarece acolo metrul pătrat este și mai valoros decât în Piața Victoriei. Și, dacă ajungem să avem la conducere oameni ce nu au o „conștiință culturală patriotică”, suntem gata să vindem străinilor, la Roșia Montană, cele mai prețioase vestigii de minerit roman și cheazășia prezenței noastre multimilenare pe aceste meleaguri, pentru un pumn de aur, din care nu vom vedea nici un gram în vistieria națională. Și nu mai este decât

un pas pentru ca, la ananghie financiară, să vindem și Coloana lui Brâncuși sau Voronețul, căci primul este doar „o îngrămădire de tăblărie”, iar celălalt „niște ziduri văcsuite”!

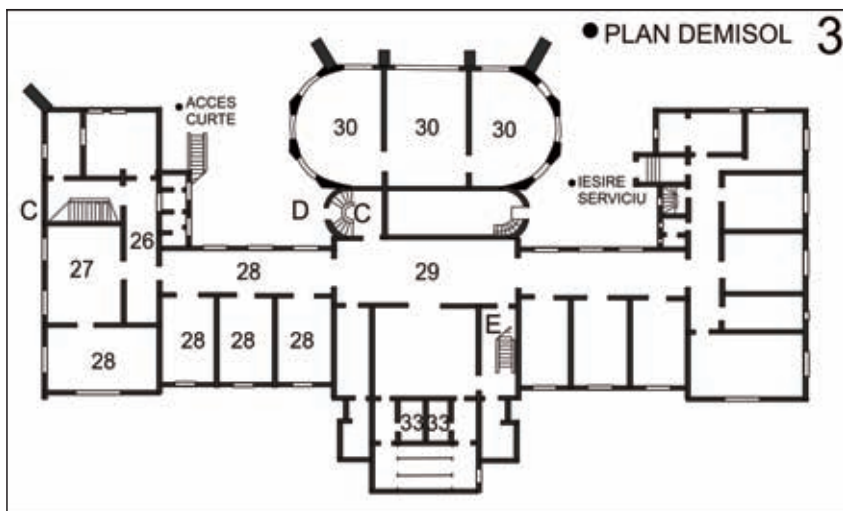
Învățătura este că trebuie să luăm aminte și la oamenii puși să păstorească cultura, în cazul nostru muzeele. Cine nu are drag de frumos, nu înțelege rolul informației culturale, nu are experiență muzeistică, nu are cultura care să acopere în întregime domeniul ce face obiectul instituției, nu are pricepere, vocație, și pasiune, nu trebuie pus să conducă și să hotărască destinul unui muzeu.

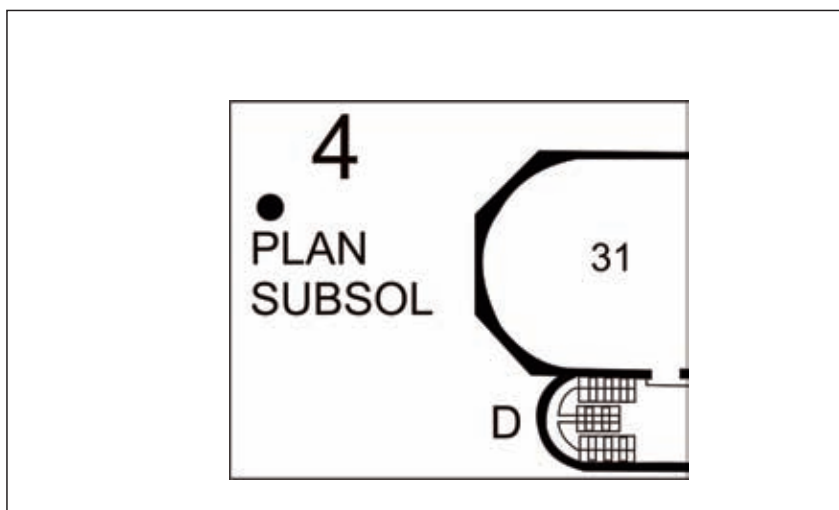
Plan parter / Plan of the ground floor

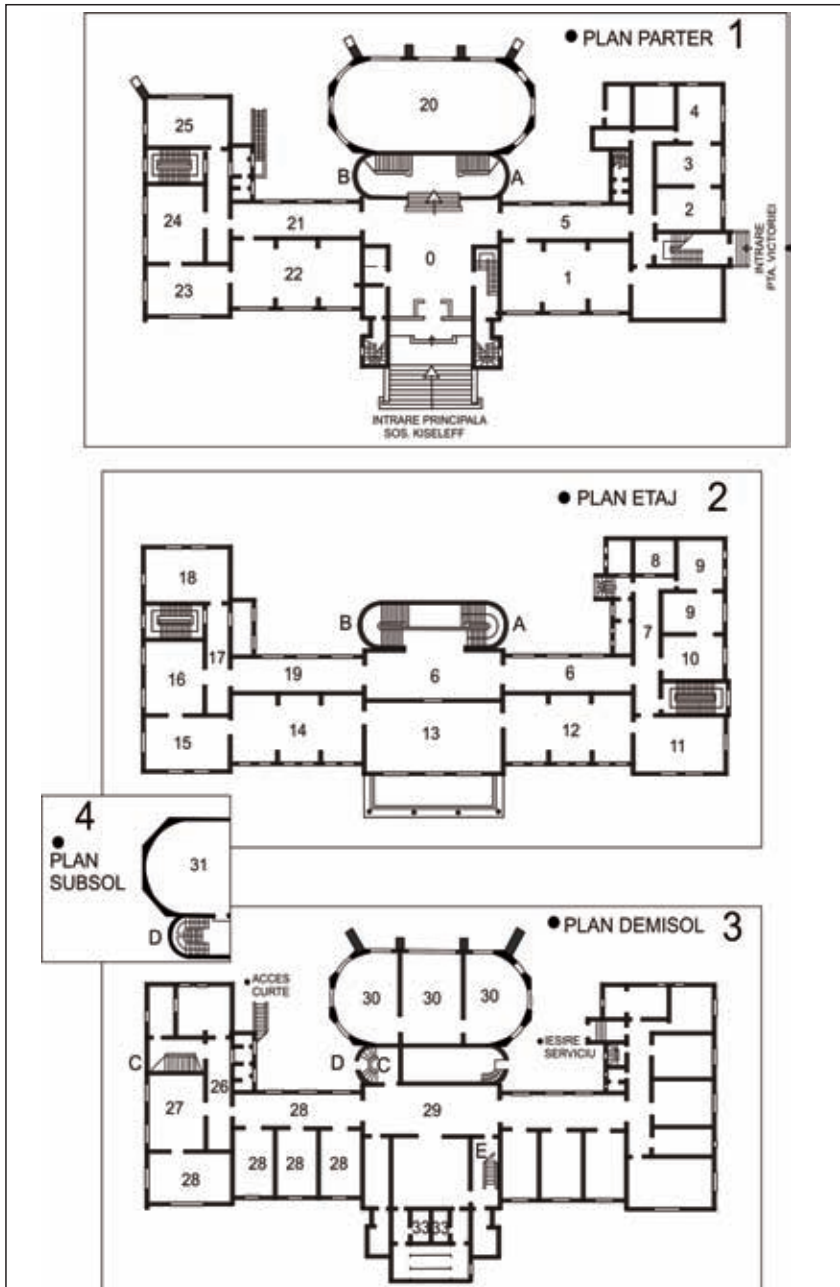
Plan etaj / Plan of the first floor

Plan demisol / *Plan of the demi-basement*

Plan subsol / *Plan of the basement*

Muzeul de Geologie - Plan General / The Geology Museum - General Plan